

Tekninen lautakunta	§ 12	15.01.2019
Tekninen lautakunta	§ 24	05.02.2019
Kaupunginhallitus	§ 75	18.02.2019
Tekninen lautakunta	§ 65	30.03.2021

Kuntalaisaloite kaupungin vanhojen metsien suojelusta

232/58.582/2018

TL § 12

Selostus:

Itä-Savon luonnonsuojeluyhdistys esittää Savonlinnan kaupungille, että kaupunki suojelee seuraavat maillaan sijaitsevat kolme metsäaluetta; Harakkasalon lehto, Miekkonien lehto, Talvisalon vanha metsä, kuntalaisaloite esityslistaliite A. Alueita ehdotetaan haettavan Etelä-Savon metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaan eli METSOon.

METSO-ohjelmasta vuosille 2014 - 2025 on tehty valtioneuvoston periaatepäätös. METSO-ohjelmaan liittymistä haetaan joko Etelä-Savon ELY-keskukselta tai Suomen metsäkeskuksen alueyksiköstä. Alueiden valinta perustuu METSO-ohjelman luonnontieteellisiin valintaperusteisiin. Lisäksi voidaan tarkastella alueiden sosiaalisia merkityksiä kuten virkistys- ja monikäyttöä sekä maisema- ja kulttuuriarvoja.

METSO-ohjelmaan pääseminen edellyttää neuvotteluja, kaupan valmistelua ja suojelualueen perustamista. Jos suojeltavaksi ehdotettu alue ei täytä vaatimuksia tai kohteen suojeluun ei ole rahoitusta, sitä ei perusteta. Jos tarjottu metsä soveltuu METSO-ohjelmaan, kaupunki tekee päätöksen turvaamiskeinosta. Suojelu voidaan kaupungin omistamalla maalla toteuttaa joko perustamalla suojelualue tai rahoittamalla alue määrääjäksi.

Harakkasalon ulkoilualue

Harakkasalon ulkoilualueesta on tehty luontoselvitys vuonna 2004 vahvistuneen Länsiosan osayleiskaavan luontoselvitysten yhteydessä. Harakkasalossa ei ole yleiskaavaa, koska asumisen varaukset jätettiin vahvistamatta valkoselkätikan ja liito-oravan vuoksi. Vahvistetussa asemakaavassa 1.3.1982 alue on puistoa (VP). Harakkasalon suojelulle ei ole maankäyttöllisiä tai metsänhoidollisia esteitä. Harakkasaloon ei ole rakennettu asemakaavan mukaista ulkoilureittiä, aluetta ei käytetä ulkoilualueena, eikä sen metsävarannoilla ole kaupungin metsätalouden kannalta merkitystä. Alueen metsänhoidossa on otettu huomioon valkoselkätikan esiintyminen. Alue on asuinrakentamiseen muutenkin huonosti soveltuva; sijainti notkon pohjassa kostealla maapohjalla. Harakkasaloa ei voida kuitenkaan

varata kokonaan kuntalaisaloitteen mukaisesti Metso-alueeksi, sillä Harakkasaloon rajautuu yksi omakotitalo Pistolekorsintien varressa, jonka turvallisuus (puiden kaatuminen) tulee ottaa huomioon METSO-alueeseen esitettävässä rajauksessa. METSO-ohjelmaan soveltuva alue on esityslistaliitteenä B.

Talvisalon ulkoilualue

Talvisalon ulkoilualueen eteläosasta on tehty asemakaavan luontoselvitys vuonna 2017. Arvokkaat luontotyypit on rajattu 26.3.2018 vahvistettuun asemakaavaan. Eteläosa on kaavassa varattu virkistysalueeksi (VL) ja urheiluhallirakentamisen alueeksi (YU-1). Eteläosan ulkoilureitin varrelta on raivattu puustoa vuonna 2018, jotta luonnonlunta saataisiin latupohjalle. Tiheä puusto on haitannut latujen kunnossapitoa. Talvisalon ulkoilualue toimii keskustan asukkaiden noin 8800 asukasta sekä Talvisalo ja Heikinpohjan koulujen käytössä. Eteläosaan on osoitettu asemakaavassa uusia liikuntahalleja, nykyisten jäähallien ja jalkapallokentän lisäksi, joten aluetta käytetään ulkoilupaikkana myös seudullisesti. Talvisalon virkistysaluetta käytetään myös suunnistukseen. Luonnonsuojelualueen perustaminen Talvisalon eteläosaan rajoittaisi ulkoilualueen hoitamista ja puiden kaatamista reittien varrelta. Lahopuut muodostaisivat turvallisuusriskin. Lisäksi suojelualuetta ei ole syytä perustaa valtuustoalueessa esitetyllä tavalla koulun, jalkapallokentän ja asuinalueiden välittömään läheisyyteen. Sinänsä Talvisalon metsillä ei ole metsätaloudellista merkitystä, mutta edellä mainituin perustein Talvisalon eteläosaa ja asuinalueiden viereisiä metsäalueita ei tule esittää METSO-ohjelmaan.

Valtatien 14 ja sen kevyen liikenteen väylän (Valtapolku) väliselle virkistysalueelle (VL), asemakaava 14.7.1995, ei ole riittäviä ympäristöllisiä perusteita suojeluun.

Sen sijaan Talvisalon pohjoisosan metsiä hoidetaan tällä hetkellä suojelualuetyyppisesti eli alue on jätetty lähes luonnontilaiseksi. Kuntalaisaloitteessa esitetään, että alueella voisi olla merkitystä koululaisten luontohavainnoille. Talvisalon pohjoisosan hakemiseen METSO-ohjelman esityslistaliitteen C mukaiselle alueelle ei sinänsä ole maankäytöllisiä tai metsätaloudellisia esteitä, jos vaaraa aiheuttavien puiden kaataminen sallitaan luontopolkujen varrelta.

Miekkoniemen ulkoilualue

Miekkoniemen ulkoilualueelle on laadittu yleiskaavan luontoselvitys vuonna 2018. Lisäksi alueelta on aiemmin ollut tiedossa valkoselkätikkahavainnoja. Miekkoniemen ulkoilualueen länsipuoli on puistoaluetta (P), asemakaava 9.4.1975. Ulkoilualueen itäpuolella ei ole kaavaa. Miekkoniemen ulkoilualue palvelee Nojanmaan ja Pääskylahden asukkaita noin 5100 asukasta sekä Nojanmaan ja

Mertalan kouluja. Miekkoniemen ulkoilualueen osaa hakiessa METSO-ohjelmaan pitäisi varmistaa ulkoilureittien hoito siten, että puusto voidaan raivata reittien varrelta luonnonlumen satamiseksi sekä kaataa vaaralliset turvallisuusriskiä aiheuttavat puut. Lisäksi luonnonsuojelualuetta ei ole myöskään syytä perustaa esitetyllä tavalla asutuksen välittömään läheisyyteen tai linkkimaston viereen. Metso-ohjelmaan esitetään haettavaksi Miekkoniemellä seuraavaa esityslistaliitteen D mukaista rajausta, jonka metsän hoidossa tulee kuitenkin ottaa huomioon ulkoilureitin turvallisuus ja luonnon lumen saatavuus (tarvittavat raivaukset) sekä Majakkaniemen kiinteistöille kulkeva ajoyhteys.

Yritysvaikutusten arviointi:

Metsien hoidossa Harakkasalossa, Talvisalossa ja Miekkoniemellä on tähänkin saakka otettu huomioon suojelulajit ja arvokkaat luontotyypit sekä metsäkuviot on rajattu kaupungin karttoihin säilytettävänä. Ulkoilureittien kohdalta metsiä on hoidettu harventamalla ja kaatamalla puustoa latupohjien vierestä lumitilanteen varmistamiseksi. Alueilla ei ole merkitystä kaupungin metsätalouden kannalta. METSO-ohjelmaan esitetyt maapohjat ovat kaupungin omistuksessa, joten mahdolliset valtiolta saatavat korvaukset perustuvat puuston arvon määrittelyyn.

valmistelu: kaavoituspäällikkö Päivi Behm, 044 417 4655

Teknisen johtajan esitys:

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se esittää Harakkasaloa esityslistaliitteen B, Talvisaloa esityslistaliitteen C ja Miekkoniemeä esityslistaliitteen D mukaisilla rajauksilla haettavaksi Metso-ohjelmaan, edellyttäen, että hakemuksessa tulee ottaa huomioon turvallisuusvaaraa aiheuttavien puiden kaataminen luontopolkujen ja Majakkaniemeen kulkevan ajoyhteyden varrelta sekä puuston raivaaminen ulkoilureittien varrelta hiihtolatujen luonnonlumen saatavuuden varmistamiseksi.

Päätös:

Keskustelun jälkeen lautakunta päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Toimenpiteet:
TL § 24

Maankäyttöpalvelut

Selostus:

Pöydältä.

Kaavoituspäällikkö Päivi Behm ja vapaa-aikapäällikkö Simo Rätty

selostavat asiaa kokouksessa.

valmistelu: kaavoituspäällikkö Päivi Behm, 044 417 4655

Teknisen johtajan esitys:

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se esittää Harakkasaloa esityslistaliitteen B, Talvisaloa esityslistaliitteen C ja Miekkoniemeä esityslistaliitteen D mukaisilla rajauksilla haettavaksi Metso -ohjelmaan, edellyttäen, että hakemuksessa tulee ottaa huomioon turvallisuusvaaraa aiheuttavien puiden kaataminen luontopolkujen ja Majakkaniemeen kulkevan ajoyhteyden varrelta sekä puuston raivaaminen ulkoilureittien varrelta hiihtolatujen luonnonlumien saatavuuden varmistamiseksi.

Käsittely:

Kaavoituspäällikkö Päivi Behm ja vapaa-aikapäällikkö Simo Rätty selostivat asiaa kokouksessa.

Jäsen Aila Makkonen Aune Kupiainen ja Olli Sirosen kannattamana esitti, että teknisen johtajan esitys hylätään.

Käydyn keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava kannatettu esitys, on asiasta äänestettävä.

Äänestysesityksen tultua hyväksytyksi annettiin suoritettussa kättennostoäänestyksessä teknisen johtajan esityksen puolesta 1 - jaa-ääntä (Tiina Stranden) ja Aila Makkosen esityksen puolesta 10 ei-ääntä (Kari Laukkanen, Ritva Suomalainen, Aila Makkonen, Olli Sironen, Harri Luukkanen, Aune Kupiainen, Riitta Finer-Huttunen, Esko Mielikäinen, Pekka Turunen, Matti Lundenius).

Päätös:

Puheenjohtaja totesi lautakunnan hyväksyneen äänin 10-1 Aila Makkosen esityksen.

Tiedoksi:

Toimenpiteet:

Itä-Savon luonnonsuojeluyhdistys
Kaupunginhallitus

KH § 75

Selostus:

Kaupunginhallitus käytti 11.9.2019 § 64 kohdalla otto-oikeutta yllä olevaan Teknisen lautakunnan 5.2.2019 § 24 päätökseen.

Teknisen lautakunnan selostusosan mukaisesti.

Täydennys selostukseen:

Harakkasalon alueen rajausta, esityslistaliitteen B,
Talvisalon alueen rajausta, esityslistaliitteen C ja
Miekkoniemen alueen rajausta, esityslistaliitteen D

Harakkasalon, Talvisalon ja Miekkoniemen metsäalueilla ei ole merkitystä kaupungin metsätalouden kannalta, sillä puustoa ei voida hyödyntää. Alueet sisältävät metsälain mukaisia kuvioita sekä valkoselkätikan ja liito-oravan elinympäristöä (direktiivilajit), minkä vuoksi ne pidetään luonnontilaisina.

Metso-ohjelmasta saatava korvaus on virkistysalueista enintään 50 % puuston arvosta. Korvaus on kyseisistä alueista noin 0 - 250 000 euron välissä, riippuen neuvotteluista ja ELY-keskuksessa Metso-ohjelmaan käytettävissä olevasta rahoituksesta. Puuston arvo on noin 500 000 euroa.

Harakkasalo, Talvisalo ja Miekkoniemi soveltuvat Metso-ohjelmaan, asia on varmistettu Etelä-Savon ELY-keskukselta.

Neuvotteluissa on varmistettava, että ulkoilureittien kunnostaminen (valaistuksen uusiminen, latupohjien kunnossapito, lumen sataminen) ei vaaranna. Keskimäärin hiihtoladut ja ulkoilureitit ovat Savonlinnassa noin 4 - 16 metriä leveitä. Kaatuneet puut on pystyttävä poistamaan reiteiltä, kuten tähänkin saakka.

Yritysvaikutusten arviointi:

Hankkeella ei ole yritysvaikutuksia, paitsi puuston arvosta kaupungille mahdollisesti saatava korvaus 0 - 250 000 euroa.

Valmistelu: kaavoituspäällikkö Päivi Behm, 044 417 4655

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus esittää Harakkasaloa esityslistaliitteen B, Talvisaloa esityslistaliitteen C ja Miekkoniemeä esityslistaliitteen D mukaisilla rajauksilla haettavaksi Metso -ohjelmaan, edellyttäen, että hakemuksessa ja neuvotteluissa tulee ottaa huomioon turvallisuusvaaraa aiheuttavien puiden kaataminen luontopolkujen ja Majakkaniemeen kulkevan ajoyhteyden varrelta sekä puuston raivaaminen ulkoilureittien varrelta hiihtolatujen luonnonlumien saatavuuden varmistamiseksi sekä valaistuksen ja latupohjan kunnostamiseksi.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja muutti esityksen kuulumaan seuraavasti: Kaupunginhallitus päättää, että Savonlinnan kaupunki on valmis neuvottelemaan Harakkasalon esityslistaliitteen B, Talvisalon esityslistaliitteen C ja Miekkoniemen esityslistaliitteen D mukaisilla

rajauksilla haettavaksi Metso -ohjelmaan, edellyttäen, että hakemuksessa ja neuvotteluissa tulee ottaa huomioon turvallisuusvaaraa aiheuttavien puiden kaataminen luontopolkujen ja Majakkaniemeen kulkevan ajoyhteyden varrelta sekä puuston raivaaminen ulkoilureittien varrelta hiihtolatuksen luonnonlumien saatavuuden varmistamiseksi sekä valaistuksen ja latupohjan kunnostamiseksi.

Lisäksi edellytyksenä on, että kaupunki saa Metso-ohjelman alueeksi määrättyiltä alueilta asianmukaisen korvauksen. Kaupunginhallitus valtuuttaa teknisen johtajan ja metsätalousinsinöörin neuvottelemaan asiasta.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan muutetun esityksen.

Tiedoksi: Itä-Savon luonnonsuojeluyhdistys
Toimenpiteet: Tekninen johtaja
Metsätalousinsinööri

TL § 65

Selostus: Etelä-Savon ELY-keskus on toimittanut 9.3.2021 esityksen Savonlinnan kaupungin omistamien METSO-kohteiden suojelusta. Esitys on esityslistaliitteenä E. Suojeltavaksi esitetyt alueet täyttävät METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet. Esityksessä on mainittu alueen rajoitukset ja sallitut toimenpiteet. Ehdot ovat kaupunginhallituksen päätöksen (KH § 75) mukaiset.

Etelä-Savon ELY-keskus tulee esittämään ympäristöministeriölle, että rauhoitusmääräysten aiheuttamasta haitasta maksetaan Savonlinnan kaupungille osittaiskorvausta 97.000 €. Korvausarviot ovat kokousmateriaalina luottamushenkilöiden extranetissä.

valmistelu: metsätalousinsinööri Tuomas Huttunen, 044 417 4673

Teknisen johtajan esitys:

Tekninen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se hyväksyy Etelä-Savon ELY-keskuksen 9.3.2021 toimittaman, esityslistaliitteenä E olevan esityksen.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Toimenpiteet: Kaupunginhallitus